

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsak četrtek.
Cena: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četr-
letno Din 8.—, inozemstvo
Din 64.—

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5

Telefon interurban 115

Cena inseratom: cela
stran Din 1400.—, pol stra-
ni Din 700.—, četri strani
Din 330.—. Mali oglasi be-
seda Din 1.—, stalnim popust

Bobnanje „Kmetškega lista“.

Najbolj nenaravna in najbolj nesrečna politična tvorba, kar jih je videla politična zgodovina naše mlađe države, je takozvana kmetška demokracija. V njej so se združile stranke, ki so se do zadnjega časa pobijale na življenje in smrt: hrvatska Radičeva, samostalna demokratska in samostojno kmetška stranka. Te stranke so se združile ne radi skupnega programa in radi skupnosti končnih ciljev, marveč radi največjega hrepenenja, ki so z njim napolnjena njihova srca: radi hrepenenja po vladi. To njihovo hrepenenje je bilo strastno in zato je bila brezmejno strastna vsa njihova politika, vse njihovo politično nastopanje. Brezmejna strast, ki je polnila njihova srca, se je zlivala v njihove besede, katere so kar mrgolele najostudnejšega zmerjanja in najogabnejših psovok. Ni ga parlamenta na svetu, in mi smo v svojem listu to neprestano ugotavljali, kjer bi se tako grdo zmerjalo in psovalo, kakor v beogradski narodni skupščini. Ako je prišlo v tem parlamentu do tega, do česar v drugih parlamentih navadno ne pride: do vsega obžalovanja in vse obsodbe vrednih smrtnih strel, je kmetška demokracija s svojim zmerjanjem in psovanjem dala povod zato. Ako mi to ugotovimo, ugotovimo samo resnico, pa bilo to »Jutru« in »Kmetškemu listu« prav ali neprav.

Iz obžalovanja vrednega dogodka v narodni skupščini dne 20. junija hoče kovati politični kapital zlasti samostojna kmetška stranka, ki je med Slovenci zapadla boleznim politične sušice. Kakor zdravniki vbrizgavajo sušičastim ljudem tuberkulin in druga sredstva, tako se kolovodje samostojne kmetške stranke trudijo s pomočjo »Kmetškega lista« onemoglim svojim pristašem vbrizgati novih moči. »Gospodarska in zakonodajna samostojnost«, »Fede-

rativna Jugoslavija«: to so tista čarobna gesla, od katerih pričakuje »Kmetški list« velike uspehe za svojo stranko. Slovenski kmet pa se smeji kmetijskim kolovodjem in njihovim nakanam. Smeji se jim, ker to gospodo dobro pozna do dna njihove duše. Samostojni kolovodje so v zvezi s Pribičevičevimi demokrati naprtili naši državi centralizem z vsemi njegovimi nesrečnimi posledicami. Beseda o samostojnosti, avtonomiji in federaciji v njihovih ustah je največja hinavščina. Kje pa je bila vaša samostojnost in avtonomija l. 1920, leta 1921 in vsa leta do konca junija leta 1928? Dokler ste bili na vladi v Beogradu, ste nalagali slovenskemu narodu okove ter ste mu jemali kos za kosom njegove samostojnosti in nekdanje avtonomije. Sedaj pa, ko ste v opoziciji, kričite: Dajte nam samostojnost! Hinavci, kdo bi vam mogel verovati le trohico vaših besed! Nekdaj ste slovensko samostojnost prodajali zato, da ste prišli na vlado ter ostali na njej, sedaj ste slovensko avtonomijo in samostojnost prinesli na trg, da bi z njo tržili ter jo zopet prodali za — sprejem v vlado. Najogabnejše politično trgovanje! Tej ogabnosti je pa podobna še druga ogabnost, in ta je nesramno in brezvestno hujskanje med Hrvati zoper ogromno večino slovenskega ljudstva. Zvesti svojim samostalno demokratskim učiteljem, ki so v laganju in črnenju dosegli vrhunec, trosite med Hrvati laži o slovenskem ljudstvu in njegovem razpoloženju. Tako hočete nahujskati Hrvata zoper Slovence. Ali si niste v svesti, da s tem škodite obojema: Hrvat in Slovence? Vsa vaša politika je nepoštena in hudobna in zato ne bo rodila od vas zaželjenih sadov. Laž, zavijanje in hujskanje še ni moglo rešiti nobene stranke, pa bo tudi vam pomoglo v zasluženi grob.

Ivan Vesenjajk:

Obtožujemo SDS.

V belgrajski bolnici ležita ranjena: voditelj največje hrvatske stranke Stjepan Radič in njegov zvesti pristaš dr. Iv. Pernar; zagrebško pokopališče pa ima dva nova groba politikov te stranke: sedem osirotelih

otročičev s svojo materjo ne bo na tem svetu več videlo svojega očeta Pavla Radiča in hrvatski siromašni otroci ne več svojega dobrotvora dr. Basaričeka.

Toda niso samo grobovi in ranjen-

ci, katere je zadela maščevalna roka obrazumljenega Puniša Račića, še strašnejše za nas Jugoslovane je pa dejstvo, da ustvarja sovraštvo vedno večji prepad med Hrvati in Srbi. In če se vprašamo, kdo je resnični krivec te rodbinske in narodne žalostne igre, dobimo odgovor: samo nesrečna, usodepolna politika Samostojne demokratske stranke in metode njenih voditeljev. Zato obtožujemo mi Pribičeviča in njegovo stranko. Oni so moralni krivci strašnega krvavega dogodka v narodni skupščini, oni so krivci prepira med Hrvati in Srbi ter glavni krivci nezadovoljstva državljanov SHS z ureditvijo in gospodarskim stanjem naše države.

Kaj je treba pomniti?

Ureditev naše države bi bila že od vsega začetka drugačna, ako ne bi bilo Pribičeviča in njegovega usodepolnega, za vse Slovence in Hrvate pogubonosnega vpliva ob ustanovitvi države l. 1918, dalje v ustavotvorni skupščini leta 1920 in 1921 ter še pozneje v politiki leta 1923 in 1925. Vse te letnice značijo nesrečen in za državo škodljiv vpliv Pribičevičeve stranke.

Ko se je pogajal leta 1918 v Ženevi dr. Korošec, dr. Trumbič, in dr. Čingrija v imenu Narodnega sveta z zastopniki Srbije in to vlade in opozicije, so sklenili dogovor, po katerem bi bili mi Slovenci, Hrvati in Srbi iz bivše Avstro-Ogrske svoja posebna, Srbiji enakopravna država, tedaj je preprečil to Pribičevič. Zatajil je Narodnemu svetu v Zagrebu ta dogovor in v sporazumu s Pašičem preprečil dr. Korošec in dr. Trumbičev načrt. S svojim ravnanjem je tedaj tudi odbil ter potisnil na stran Stjepana Radiča in njegovo stranko.

V ustav. skupšč. je bila druga prilika, da se uredijo odnošaji med Srbi, Hrvati in Slovenci ugodnejše za Hrvate in Slovence. Pa zopet je bil Pribičevič z dr. Žerjavom in s Pucljevo »samostojno«, da so politično izdali in zabarantali resnično politično-upravno in gospodarsko samoupravo nam Slovincem in Hrvatom. Vidovdanske ustave in centralizma ne bi bilo, ako ne bi bili zanj Pribičevič, Žerjav, Puclj in njihovi tovariši. To je nepobitna resnica. Kdor je ali iz politične kratkovidnosti in nespособnosti, ali iz strankarske zagrizenosti ali celo osebne dobičkarije storil ta greh, ta je nesposoben, da zdaj govori o reviziji, ker s tem uganja podlo hinavstvo ali pa ubija svoje